

Zondag 27 juli 2025

17^e zondag door het jaar

Lezingen:

Genesis 18, 20-32

Lucas 11, 1-13

Overweging

Ik wil zo meteen een aantal gedachtes met u delen over 'bidden'.

Maar voordat ik dat ga doen, zou ik u willen vragen of u even in stilte eens bij u zelf nagaat waar ú aan denkt, of wat ú voelt, wanneer het om bidden gaat.

En dan is het heel belangrijk dat u uw gedachten over bidden vrij in u op laat komen, zónder oordeel, zoals u wolken voorbij ziet drijven door de lucht.

Probeer het maar eens.....

Nu het vakantie is betrap ik me zelf er op, dat ik even iets meer bid dan anders. Ik bid voor een mooie vakantie voor mijn dierbaren en vooral voor een behouden thuiskomst.

Zelf blijf ik deze periode in het land en het maakt me ook wel wat onrustig wanneer anderen ineens weg zijn. Alsof je ineens wat minder grip op het leven hebt.

En als ik dan ook nog eens een foto van mijn dochter krijg, vastgeketend aan een ijzeren leuning boven de Dolomieten, waar zij vrolijk aan het bergwandelen is, dan kan ik niets anders prevelen dan.... "Oooh....God!!!".

Is dat nog bidden? Of meer een noodkreet?

Wat is bidden?

Wanneer is bidden oprecht?

En: tot wie richt ik mij als ik bid?

Jos Zwetslood, een pastor en schrijver, die in diverse parochies en justitiële inrichtingen heeft gewerkt, koppelt 'bidden' direct aan 'geloven'.

Hij zegt, dat 'geloven' vaak de vorm aanneemt van een jas, die je aan- en uittrekt.

Afhankelijk van je situatie of je bui. Als geloven als een jas is, dan doe je dit alleen maar wanneer het guur weer is. Dan bid je alleen maar, wanneer het slecht met je gaat en je naar betere tijden verlangt. 'Geloven als jas' is ontoereikend, te afhankelijk van de mode en de waan van alledag.

Zwetslood gaat verder: als je zó gelooft, gebruik je het geloof om je privé opvattingen te ondersteunen en God als het ware voor je karretje te spannen.

Bidden in een dergelijke sfeer kan al gauw de indruk wekken, dat je je gelijk wilt krijgen. Of dat je streeft naar macht en vooral gericht bent om je eigen noden op te lossen.

Wat is dan wél bidden?

Echt bidden is een houding aannemen, een leven invulling geven vanuit een alles omvattend geloof, waarin we durven aan te nemen.....

Dat God er is.....

Dat God er zal zijn, aanwezig is...

Met ons mee gaat.....

Zichtbaar wordt in mensen

In vrienden, in een vreemdeling en hopelijk af en toe in ons.

Wij proberen tijdens onze vieringen in onze gebeden en in ons zingen zo open te staan en ontvankelijk te zijn voor woorden door ons uitgesproken. Iets van Gods aanwezigheid te ervaren. Op sommige momenten raken woorden ons, op andere minder. En voor ieder van ons is dat weer anders.

Bidden kan ook met weinig woorden. Alleen maar zeggen "Dank" of "Ik weet niet hoe ik verder moet....." of "Ik ben bang." Of: "wat fijn dat ik hier kan zijn".

Bidden kan ook in de vorm van zingen. Met mooie muziek als begeleiding. Bijvoorbeeld als we zingen: " hoe is Uw naam, waar zijt Gij te vinden? Eeuwige God, wij willen U zien. Geef ons vandaag een teken van liefde".

Laatst zei iemand tegen mij: ik weet nooit zo goed wat ik moet zeggen als ik wil bidden, maar als ik zing?! Dán bid ik!

Wat fijn dat er muziek is.

Voor sommige mensen is wandelen in de natuur net zoiets als bidden. Verwonderd te zijn door al het moois van de schepping en daarvan deel uitmaken.

Bidden kan ook moeilijk zijn. Je weet niet meer wat te zeggen, te vragen. Voor sommigen zijn er ook periodes in het leven waarin ze helemaal níét bidden. Dat ontstaat soms wanneer er nare dingen in hun leven gebeuren.

Zo hielden mijn oom en tante op met bidden én met geloven, dat er een God zou zijn, toen ze eind jaren zestig van hun zoon hoorden, dat hij homoseksueel was. Er ontstond in eerste instantie een verwijdering. Gelukkig is het helemaal goed gekomen en hebben ze na enkele jaren de vriend van hun zoon als een eigen kind in hun gezin opgenomen.

In andere culturen wordt soms op een hele andere manier gebeden dan in onze oorspronkelijke Nederlandse cultuur. Er wordt soms gedanst, terwijl er wordt gebeden en gezongen; er worden bloemen gestrooid en er wordt op trompetten gespeeld. Er wordt wierook gebrand. Er wordt gepreveld en gescandeerd of woorden worden meditatief herhaald.

Hoe prachtig ik de gebeden ook vind, die wij bidden in onze vieringen en hoe diep de teksten me kunnen raken, soms verlang ik er nog wel eens naar hoe wij in Midden Limburg vroeger in mijn kinderjaren biddend in processies liepen. Zo was er 's morgens heel vroeg in het najaar jaarlijks de oogst processie om te danken voor de gewassen op het veld. In een grote stoet liepen we door de velden. Vóór school. In de stoet liepen verspreid mannen mee met lange zwarte stokken, waarop bovenaan een zilveren kruisje stond. De stokken waren heel lang. Tijdens de processie baden we steeds de rozenkrans: één Onze Vader en tien Wees Gegroetjes. Je moest goed opletten op de man, met de stok, die vóór je liep. Want hij gaf aan welk gebed aan de beurt was. Het doel was, dat we allemaal zo gelijk mogelijk de gebeden scandeerden.

Ging de stok verticaal omhoog, dan moesten we het 'Onze Vader' beginnen: "Onze Vader, die in de hemel zijt....." in een moordend tempo.

Ging de stok met een zwaai van boven naar voren, dan begonnen we met een 'Wees gegroetje': "Wees gegroet, Maria,.....". Ook weer heel snel.

En toch.... Het was prachtig zo samen te bidden. De woorden deden er niet zo toe. Maar meer de hele sfeer. En de gebeden kabbelden als kleine golfjes over de velden als één grote woordenstroom. Een spirituele ervaring was het, als ik het probeer te beschrijven. Iets van het opgenomen zijn in de schepping. Niet alleen, maar samen met anderen. En het gaf een heel positieve energie.

Tot wie richten we ons, als we proberen te bidden? Tot God? Maar wie is God? Waar is God? Zolang de mensen leven, stellen ze zich al die vraag.

In het boek Exodus van het Oude Testament stelt Mozes zichzelf ook deze vraag. Hij verblijft al tijden in de woestijn en vraagt zich vertwijfeld af, wat God met hem voor heeft. Zijn volk wordt in Egypte vastgehouden in slavernij en steeds meer komt hij tot het inzicht, dat hij geroepen zal worden om in de bevrijding van het volk een grote rol te spelen. Zijn volk wordt steeds wanhopiger en vraagt zich ook af, wáár hun God is en wíé hun God eigenlijk is.

En dan, wanneer Mozes door de woestijn loopt, ziet hij ineens een brandende braamstruik. De blaadjes vatten geen vlam en het ruikt niet naar verschroeide takken. En dan komt er een stem die tot Mozes spreekt. Een visioen. Mozes hoort dat hij het volk uit Egypte moet leiden. De stem zegt: "Ik zal u bijstaan". En Mozes vraagt: "Als ik nu bij de Israëlieten kom en hen zeg: "De God van uw vaders zendt mij naar U" en zij vragen: "Hoe is Zijn naam?", wat moet ik dan antwoorden?" En een stem klinkt, die zegt: "Ik ben, die er is. Ik ben, die er zal zijn....."

Wanneer we naar de Evangelielezing van vandaag kijken, voegt Jezus aan het voorafgaande nog iets toe. Wanneer de leerlingen vragen: "Heer, leer ons bidden, dan is het eerste woord, dat Jezus noemt: "Vader".

Deze naamsonthulling zou gezien kunnen worden als een uitnodiging om God te aanvaarden vanuit vaderlijke genegenheid, kracht en liefde. Zoals een vader zijn kinderen liefheeft, beschermt en er voor zijn kinderen wil zijn, zo wil ook God er voor ons zijn, aldus de vroeger hulpbisschop van Haarlem, mgr Lescrauwaert.

We zouden het woord 'Vader' ook symbolisch kunnen zien. Een invulling kunnen geven vanuit het moederlijke. Behalve vaderlijke genegenheid ook moederlijke genegenheid. Marion Küstenmacher een Duitse theologe en mystica schreef een meditatie over het Onze Vader. Bij elke regel uit het Onze Vader heeft ze enkele overwegingen geschreven. Bij de eerste regel van dit gebed "Onze Vader in de hemel" noemt zij behalve 'Moeder' nog meer woorden, die zij met 'Vader' associeert. Ik citeer:

Helder stralend licht, Alomvattende, Geliefde, Vriend, Wijsheid, Allerheiligste, Zuivere Geest, Absolute Werkelijkheid, Heerlijkheid, Bron en Grond van al wat leeft. Einde citaat.

Ik beseef, dat wat ik gezegd heb, veel tekst is. En ons misschien met meer vragen achterlaat dan dat we antwoorden hebben. Ik heb geen antwoorden.

In de tijd, die we nog tot half twaalf samen hebben, zullen we bidden, stil zijn, zingen, samenzijn en alleen zijn.

En ook als we níét bidden, niet weten hóé te bidden, niet wíllen bidden, dan hoop ik dat we dit doen vanuit ons geloof dat de Eeuwige er is.... Er zal zijn..... en met ons gaat...

En niet alleen vandaag, maar elke dag die ons gegeven is.

Tenslotte wil ik nog een heel klein stukje voorlezen uit een bloemlezing van allerlei uitspraken, die Paus Franciscus ooit deed. Deze uitspraken zijn opgetekend door de Jezuïet Nikolaas Sintobin en uitgegeven door Adveniat.

Ik citeer Paus Franciscus wanneer hem gevraagd wordt naar de efficiëntie van het gebed.

Hij zegt: “Je bidt voor wie honger lijdt. Daarna geef je hen te eten. Zo werkt gebed”.

Einde citaat van Paus Franciscus en tot zover mijn overweging van vandaag. Amen.

Janine Noten

Literatuur:

A. Bakker (red.). Uw Koninkrijk kome. God's naam onthult wie Hij is. Door Mgr Dr J.F. Lescrauwaert m.s.c. Hulpbisschop van Haarlem. Ambo, Baarn, 1985

J. Zwetsloot. Zout en licht. Inspirerende overwegingen voor het C jaar. Zeventiende zondag door het jaar. Gooi en Sticht 2009.

M. Küstenmacher. God ademen. Een onzevader-meditatie. Volzin Magazine 2025